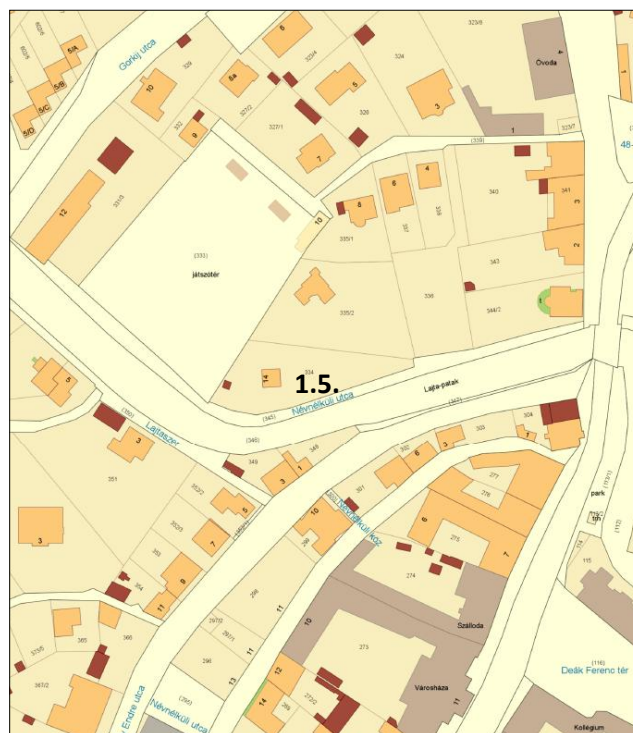

1.5. Csiszár-villa

Cím	Mosonmagyaróvár, Móricz Zsigmond utca 14.
Helyrajzi szám	334
GPS koordináták	47° 52' 48" N 17° 16' 10" E
Törzsszám	
Nyilv. azonosító	30700
Eredeti funkció	Lakóház
Jelenlegi funkció	Lakóház
Építés ideje	1929
Tervező	Toroczkai Wigand Ede
Stílus	Népi romantikus
Adatfelvétel ideje	2021. 09. 11.

1.5. Csiszár-villa

1.5. Csiszár-villa

A műemlék leírása

A város fürdőhelyén, feltöltéssel kialakított telken, a Lajta partján áll a mindössze 7,5 x 7,5 m alapterületű 1929-ben készült épület. Kő- és téglafalú, amelyet meredek cseréptető következik az utca felől fűrészelt deszka oromzattal, a tetőtéri szobák erkélyével. A másik három irányban a cseréptetőből háromszögű tetőablakok emelkednek ki. A robusztus tető széles eresszel ül a falra. Az eresz 1,1 méterre nyúlik ki a fal elé. Jóllehet szögletes épület, kerek benyomást kelt: bejárata a sarkon a kerek tornácra nyílik, a belépőből egyik oldalon a konyhába (onnan az alagsorba), a másikon a köríves cserépkályhával kezdődő és körívvel záródó, három térrészből összeálló, gerendás mennyezetű nappaliba jutunk. A tűzhely köré szervezett térből falépcső vezet az emeletre. Az emelet már a tetőtérben van, koporsófedésű. Itt két szoba nyílik a közös virágerkélyre, az egyikhez pihenő (gardrób), a másikhoz fürdő csatlakozik. Az alagsorba vezető lépcső íves mellvédjétől az ablak- és ajtókeretek gömbölyű kiképzéséig minden részlet a körívvel záródó terek, a csigalépcső spirálja körbe komponált. Lényegében két helyiségből áll a ház: a földszinti nappaliból és az emeleti hálóból. A házat költészet hatja át, a tervező gondot fordított a bensőséges és a nyilvános terek elkülönítésére. A ház a népi hagyományokra építő romantikus szemlélet kései példája.

A műemlék története

Építtetője Csiszár József (1901-1955) nemzetközi híró mikrobiológus, a Magyaróvári Tejgazdasági Kísérleti Intézet igazgatója volt, aki házasságkötése után kérte meg a magyar építészet legkiválóbbjai közé tartozó Toroczkai Wigand Ede (1869-1945) építész a kertés családi ház megtervezésére. A festőből lett építész, Wigand kiemelkedő szerepet játszott a magyar szecesszió művészetében, tagja volt a Gödöllői Művésztalpnak is. Munkásságában a magyar – elsősorban erdélyi – népi építészet tanulságait felhasználva alakította ki a szecesszió saját nemzeti változatát. Az 1929-ben elkészült épület a főként Erdélyben dolgozó mester legnyugatibb alkotása. A kertés és a berendezést lakói tervezték, Csiszárné maga szötte a lakás gödöllői típusú szőnyegeit. A faoromzat eredeti színezése a Kalotaszegre jellemző kék-piros volt, melyet néhány éve festettek át barnára. Egyéb részeiben híven megőrizték az eredeti állapotot.

1.5. Csiszár-villa

A műemlék állapota

Állandóan lakott, jól karban tartott ház.

Archív fényképek

Forrásmunkák

1. Keserű Katalin: Toroczkai Wigand Ede. Bp., Holnap Kiadó, 2007. 73-74. old. (Az építészet mesterei)
2. Magyarország híres villái. Bp., 2013. 108-109. old.
3. Képek forrása: Dimény Luca, Moldoványi Géza, archív képek Ferencz Tibor.